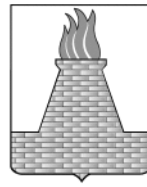

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun
Bilaga B

AVFALLSPLAN 2011-2016

Sunne kommun
Torsby kommun
Hagfors kommun
Munkfors kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	4
1. Inledning.....	6
1.1 Tidigare avfallsplaner.....	6
1.2 Nuvarande avfallssituation.....	6
1.3 Avfallsplanens syfte och mål	7
1.4 Styrande lagtext.....	7
1.5 Avgränsningar och utgångspunkter.....	7
1.6 Miljöbedömning	7
1.7 Genomförda samråd	8
2 Beskrivning av kommunerna	9
2.1 Sunne kommun.....	9
2.2 Torsby kommun	9
2.3 Hagfors kommun.....	10
2.4 Munkfors kommun.....	10
3 Nulägesbeskrivning	11
3.1 Organisation	11
3.2 Avfallsfraktioner	11
3.3 Övrigt avfall	13
4 Nationella och regionala mål.....	14
4.1 Nationella miljö kvalitetsmål	14
4.2 Regionala mål.....	14
4.3 Begränsad klimatpåverkan	15
4.4 Giftfri miljö	15
4.5 God bebyggd miljö.....	15
5 Målprogram för SuToHaMu	16
5.1 Samarbete i SuToHaMu	16
5.2 Minskade avfallsmängder	17
5.3 Farligt avfall	17
5.4 Återvinning.....	18
5.5 Information och utbildning.....	18
5.6 REVAQ-certifierat slam.....	19
5.7 Utsortering av matavfall.....	20
5.8 Deponier	20
5.9 Miljöledningssystem	21
5.10 Samband med nationella och regionala mål.....	21
Bilaga 1. Uppföljning av åtgärder	22
Bilaga 2. Insamlade mängder 2009	28
Bilaga 3 Behandlingsanläggningar och återvinningsstationer	30
Bilaga 4. Värderingsrapport Avfall web- SuToHaMu (2009)	35
Bilaga 5. Gamla avfallsupplag	37
Bilaga 6. Sammanställning av yttranden.....	45
Bilaga 7. Matavfallsstrategin.....	Eget dokument

Avfallsplan för Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors kommuner (fortsättningsvis kallade SuToHaMu) har upprättats under år 2009-2010 i samverkan.

Arbetet har drivits av en arbetsgrupp bestående av:

Leif Jansson	Sunne
Sune Eriksson	Torsby
Lars-Erik Persson	Hagfors
Rosita Stråhle	Hagfors
Malin Andersson	Hagfors
Eva-Karin Nilsson	Munkfors

Under planeringsprocessen har politiker, tekniska chefer, avfallschefer, miljöchefer och miljöansvariga från alla fyra kommunerna varit delaktiga på ett eller annat sätt, allt från rådgivande till aktivt medverkande.

Ändringar i kapitel 4 och 5 som handlar om målen får ej göras utan godkännande av kommunstyrelsen under planperioden. Övriga kapitel och bilagor får vid behov eller årligen revideras av arbetsgruppen.

Sammanfattning

I varje kommun ska det finnas en avfallsplan enligt Miljöbalken 15 kap. De fyra kommunernas tidigare gemensamma avfallsplan är från 2005-2010. Arbetet med att ta fram en ny avfallsplan har styrts av en ansvarig ledningsgrupp bestående av politiker från de fyra kommunstyrelserna samt tekniska chefer och miljökontoren från kommunerna.

Nuläge

I våra fyra kommuner ansvarar kommunstyrelsen för avfallshanteringen. Tillsynen av verksamheten enligt miljöbalken sker av de kommunala tillsynsmyndigheterna. Avfallshanteringen sker i samarbete mellan kommunerna. Våra 7 återvinningscentraler är inriktade på sortering, mellanlagring och omlastning av olika typer av avfall. Dessutom finns 37 återvinningsstationer utplacerade i SuToHaMu.

Allt brännbart avfall körs till förbränningsanläggningar för el- eller värmeproduktion.

Målprogram

Avfallsplanen beskriver nuvarande förhållanden gällande avfall och avfallshantering i SuToHaMu. Planen föreslår mål och tänkbara åtgärder för en framtida hantering så att vi kan medverka till att de nationella och regionala miljömålen uppnås. De nationella och regionala miljömålen bryts ner i varje kommun till lokala miljömål.

Framst omfattas avfallshanteringen av tre miljö kvalitetsmål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

För att sluta kretsloppen och ta tillvara på material ska man göra följande prioriteringar:

1. Återanvändning, t ex returglas
2. Återvinning av material t ex papper
3. Energiutvinning t ex vid eldning
4. Deponering t ex slutförvaring

Utifrån dessa miljö kvalitetsmål och prioriteringar har kommunerna valt att rikta in sig på 9 målområden med 13 olika mål. Dessa målområden och mål är:

1. Samarbete i SuToHaMu.
 - Utveckla samarbetet inom SuToHaMu för att öka samordningsvinster och skapa ett ännu effektivare nätverk.
 - Samverkan kring framtagande av en likartad årsredovisning vad gäller miljö, statistik och ekonomi ska ske senast 2013.
2. Minskade avfallsmängder
 - Mängden insamlat hushållsavfall via sopkärlet ska minska med minst 10 % (kg/invånare) under planperioden, 2011-2016.

3. Farligt avfall
 - Mängderna farligt avfall som slängs i soptunnan ska minska med minst 50 % under planperioden, 2011-2016.
4. Återvinning
 - Öka förpackning och tidningsinsamling med minst 10 % under planperioden, 2011-2016.
 - Sorteringen vid källan ska ökas genom att kommuner och kommunala bolag tillhandahåller källsortering i minst 90 % av egna fastigheter senast utgången av 2012.
5. Information
 - För att minska avfallsmängderna ska kunskaperna om avfallets negativa påverkan på miljön och klimatet bland invånarna öka.
6. REVAQ-certifierat slam
 - Senast år 2015 ska allt slam ut i kretslopp i våra kommuner i enlighet med slamstrategin.
7. Utsortering av matavfall
 - År 2015 ska minst 20 % av matavfall från hushåll, restauranger och storkök återförs till kretsloppet i enlighet matavfallsstrategin.
8. Deponier
 - Mängden avfall från våra återvinningscentraler som deponeras ska minska med minst 10 %.
 - Säkerställa att nedlagda deponier inte medför någon fara för omgivningen.
9. Miljöledningssystem
 - Att under planperioden certifiera minst två av våra återvinningscentraler enligt ISO 14001.
 - Att under planperioden miljödiplomera samtliga återvinningscentraler.

Uppföljning av förra avfallsplanen

I avfallsplanen för 2005-2010 fanns 60 stycken mål varav 43 stycken är uppfyllda, dvs 72 %. 6 av målen flyttas över till den nya avfallsplanen och 11 av målen avskrivs.

Till avfallsplanen hör även bilagor med information om uppföljning av åtgärder, insamlade mängder 2009, behandlingsanläggningar, värderingsrapport, gamla avfallsupplag, samrådsredogörelse samt antagen matavfallsstrategi.

1. Inledning

Avfallsplanen för Sunne kommun, Torsby kommun, Hagfors kommun och Munkfors kommun (hädanefter benämnt SuToHaMu) är gemensam.

Kommunerna samarbetar sedan flera år tillbaks inom flera områden, bland annat i avfallsfrågor. Arbetet med att ta fram en ny avfallsplan för SuToHaMu har skett i följande etapper:

1. Framtagande av dokument ”Mål och Strategier för hantering av Hushållens avfall 2003-2015”, beslutad av KF i de fyra kommunerna våren 2003.
2. Antagande av Slamstrategi år 2007.
3. Antagande av Matavfallsstrategi år 2008.
4. Framtagandet av en arbetsgrupp bestående av verksamhetsansvariga och miljöansvariga.
5. Framtagandet av en gemensam renhållningsordning 2010.
6. Framtagande av till renhållningsordningen tillhörande avfallsplan 2010.
7. Avstämning mot regionala miljömål 2010.

Arbetet har styrts av en ansvarig ledningsgrupp bestående av politiker från de fyra kommunstyrelserna samt tekniska chefer och miljökontoren från kommunerna.

1.1 Tidigare avfallsplaner

Kommunernas tidigaste avfallsplaner är från mitten av 90-talet. Under de åren hade de dock ingen styrande funktion. Under början av 2000-talet inleddes samarbetet inom SuToHaMu och man antog 2004 den första gemensamma avfallsplanen. Den planen är inriktad mot sortering och återvinning; bland annat sortering vid källan, återföring av fosfor till åkermark via certifieringssystem och tillvaratagande av matavfall via kompost och avfallskvarnar. En annan viktig fråga var att utveckla samarbetet mellan kommunerna och ha flera gemensamma funktioner. I bilaga 1 finns målen och åtgärder från planen som antogs 2004 listade.

Denna avfallsplan ersätter helt de tidigare.

1.2 Nuvarande avfallssituation

I våra fyra kommuner ansvarar kommunstyrelsen för avfallshanteringen. Tillsynen av verksamheten enligt miljöbalken sker av de kommunala tillsynsmyndigheterna. Avfallshanteringen sker i samarbete mellan kommunerna.

Våra 7 återvinningscentraler är inriktade på sortering, mellanlagring och omlastning av olika typer av avfall. Dessutom finns 37 återvinningsstationer utplacerade i SuToHaMu, se bilaga 3. En väl fungerande insamling av avfall med producentansvar finns i avfallssystemet.

Icke brännbart avfall deponeras inom SuToHaMu på två deponier, Holmby i Sunne och Holkesmossen i Hagfors. För farligt avfall finns mottagning på de sju återvinningscentralerna i SuToHaMu, vilka har prövats enligt miljöbalken. Det finns ingen behandlingsanläggning för förbränning, kompostering av hushållsavfall eller farligt avfall i området. Allt brännbart avfall körs till förbränningsanläggningar för el- eller värmeproduktion.

I Sunne och Hagfors sker omfattande verksamhet i kommunal regi för omhändertagande av industrins verksamhetsavfall.

Naturvårdsverket tog 1983 initiativ till att landets kommuner genomförde en kartering av äldre avfallsupplag med syfte att lokalisera avfallsupplag som innehåller industriavfall, hushållsavfall och miljöfarligt avfall (kemiskt avfall) och att erhålla en grund för bedömning av avfallsupplagens betydelse ur miljöskyddssynpunkt. Förteckning över detta finns i bilaga 5.

1.3 Avfallsplanens syfte och mål

Avfallsplanen beskriver nuvarande förhållanden gällande avfall och avfallshantering i SuToHaMu. Planen föreslår mål och åtgärder för en framtida hantering så att vi kan medverka till att de nationella, regionala och lokala miljömålen inom avfallsområdet uppnås.

Målet med avfallsplaneringen är att minska den negativa påverkan på miljön.

1.4 Styrande lagtext

I varje kommun ska det finnas en avfallsplan enligt miljöbalken (1998:808), planen styrs till största del av 15 kap samt avfallsförordningen (2001:1063). Avfallsplanen skall innehålla uppgifter om alla typer av avfall som genereras/behandlas inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Även avfall som genereras av industrier inom kommunen (verksamhetsavfall) skall tas upp i en avfallsplan.

Det är allas ansvar att i första hand välja de produkter som inte genererar något avfall och att välja bort produkter vars avfall inte kan tas om hand på ett miljömässigt och ekonomiskt försvarbart sätt. Att det är ett gemensamt ansvar för alla framgår av Miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

1.5 Avgränsningar och utgångspunkter

Avfallsplanen har upprättats utifrån gällande lagstiftning med utgångspunkt från Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehåll i en kommunal avfallsplan (NFS 2006:6), samt Länsstyrelsen Värmlands Checklista för kommunala avfallsplaner. Länsstyrelsen har tagit fram en checklista utifrån kommande och gällande lagstiftning samt beslutade regionala miljömål, där de har påpekat de frågeställningar som de tycker är viktiga i arbetet.

Förslag till målprogram har tagits fram utifrån förutsättningarna som finns i SuToHaMu. Nationella och regionala miljömål har varit styrande för formulering av förslag till målprogram.

1.6 Miljöbedömning

Avfallsplanen innehåller inga förslag på åtgärder som kan komma att omfattas av tillstånd enligt miljöbalken och det behövs då ingen miljökonsekvensbeskrivning. Det område som skulle kunna vara aktuellt att bedöma är dock införande av större antal avfallskvarnar i området, detta utreds i bilaga 7 Matavfallsstrategin.

1.7 Genomförda samråd

Vid framtagandet av renhållningsordning med tillhörande avfallsplan har det genomförts tre möten med tjänstemän och politiker från de olika kommunerna där främst renhållningsordningen samt målen för den kommande avfallshanteringen gemensamt arbetas fram. Två möten har hållits med Länsstyrelsen Värmland, ett i november 2009 och ett samråd i juni 2010. Yttranden från genomförda samråd och utställning har sammanställts i bilaga 6.

2 Beskrivning av kommunerna

Kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors ligger alla i norra delen av Värmland.

Sunne profilerar sig som Sagolika Sunne med Selma Lagerlöf i spetsen, Torsbys profil har mycket med vintersport att göra med flera skidanläggningar som t ex Branäs och skidtunneln. I Hagfors är motorsporten stark med Svenska Rallyt och ett framgångsrikt speedwaylag. Munkfors är bland annat känt för sina årliga spelmanstämmer i Ransäter och för att kommunen är rättvisemärkt.

2.1 Sunne kommun

Geografi och befolkning

Sunne kommun ligger i mellersta Värmland. Vid utgången av år 2009 uppgick befolkningen till 13 345 invånare. Sunne är en landsbygdskommun med en liten centralort där drygt 36 % av kommunens invånare bor, ca 4 850 personer. I övrigt fördelar sig befolkningen över de fyra kyrkbyarna Gräsmark, Lysvik, V:a Ämtervik och Ö:a Ämtervik.

Näringsliv

I Sunne finns cirka 1 300 företag varav de flesta är enmans- eller fåmansföretag med upp till två anställda. De dominerande branscherna är den grafiska branschen, besöks- och turistnäringen och företag verksamma inom jord- och skogsbruk.

De största privata företagen är Tetra Pak Packaging AB med ca 300 anställda och Rottneros Bruk (Rottneros Rockhammar AB) som har 150 anställda. Bland de större företagen kan också nämnas Selma Spa+ och Quality Hotel Selma Lagerlöf som tillsammans har drygt 100 årsanställda men som sysselsätter ca 250 personer med alla timanställda.

2.2 Torsby kommun

Geografi och befolkning

Torsby kommun är Värmlands nordligaste och till ytan största (4 187 km²) kommun. 2009 uppgick befolkningen till 12 508 invånare. Kommunen består bl a av tätorterna Torsby, Sysslebäck, Stöllet, Östmark och Vitsand samt skidanläggningarna Branäs, Långberget och Hovfjället.

Näringsliv

I Torsby kommun finns ca 1 450 företag varav de flesta är enmans eller fåmansföretag. De dominerande branscherna är elektronikindustri, skogsbruk, byggindustri, sjukvård samt besöks- och turistnäringen.

De största privata företagen är Note Torsby AB med 130 anställda, Moelven- Notnäs med 110 anställda och Branäs Fritidscenter med ca 200 anställda under säsong.

2.3 Hagfors kommun

Geografi och befolkning

Hagfors kommun är en glesbygdskommun som ligger i norra Värmland. 2009 uppgick befolkningen till 12 636 invånare. Största delen av befolkningen bor utanför Hagfors tätort i en eller tvåfamiljshus. Det finns flera orter och samhällen i kommunen; Ekshärad, Sunnemo, Sörby, Råda, Gustavsfors, Gunnerud, Bergsäng och Mjönäs.

Näringsliv

I Hagfors kommun finns ca 1 200 företag. Bygden domineras av Järnverket Uddeholm Tooling som tillsammans med kommunen är största arbetsgivare. Andra företag som är framträdande i Hagfors är byggföretag, mekaniska verkstäder och småföretag inom servicenäringen.

2.4 Munkfors kommun

Geografi och befolkning

Munkfors kommun ligger i mitten av Värmland och är geografiskt Värmlands näst minsta kommun (142 km²). Vid utgången av 2009 uppgick befolkningen till 3 793 invånare. Sett över en 30-årsperiod har Munkfors befolkningsantal minskat med ca 30 %. Munkfors är en industrikommun med en liten centralort.

Näringsliv

Munkfors har liksom andra bruksorter haft ett näringsliv som dominerats av en stor arbetsgivare. Efterhand har bruket blivit mindre arbetsintensivt samtidigt som annan industri etablerat sig vilket har lett till att näringslivet blivit mer varierat. De flesta arbetstillfällen inom Munkfors kommun återfinns i dag inom tillverkning därefter följer vård och omsorg samt handel och kommunikationer. Dessa tre näringsgrenar utgör tillsammans 65 % av arbetstillfällena.

3 Nulägesbeskrivning

Boende fördelning i kommunerna

	Hushåll i en och tvåfamiljshus	Hushåll i flerbostadshus	Fritidshus
Sunne	5 192	1 616	1 562
Torsby	5 746	1 763	2 231
Hagfors	4 986	2 390	2 302
Munkfors	1 504	748	173

3.1 Organisation

I våra fyra kommuner ansvarar kommunstyrelsen för avfallshanteringen. Tillsynen av verksamheten enligt miljöbalken sker av kommunala tillsynsmyndigheter. Avfallshanteringen sker i samarbete mellan kommunerna.

Insamlingen av hushållsavfall sköts av entreprenör.

Kommunerna sköter var för sig debitering efter fastställd taxa, ansvarar för upphandling av insamling av hushållsavfall, löpande rådgivning och information.

Sunne, Torsby och Hagfors sköter sina återvinningscentraler i egen regi. I Munkfors drivs återvinningscentralen av entreprenör.

Skötsel av återvinningsstationerna görs i egen regi i Torsby och Hagfors. I Sunne och Munkfors sköts de av FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen).

Vid Holmby i Sunne och Holkesmossen i Hagfors sker sortering, mellanlagring och omlastning av avfall från hushåll och företag. Dessutom omlastas avfall från Torsby och Munkfors återvinningscentraler. Det sker även deponering av avfall från hushåll och företag.

Se bilaga 2 för insamlade mängder inom SuToHaMu 2009 samt bilaga 4 som visar en jämförelse mellan kommunerna.

3.2 Avfallsfraktioner

Hushållsavfall

Hushållsavfall samlas in i plastkärl eller containers. Plastkärlens storlek varierar från 140 – 770 liter. Containers finns i tre storlekar 3, 8 och 10 m³. Hämtning av hushållsavfallet sker normalt var 14:e dag. Från flerbostadshus och restauranger i huvudorterna sker hämtning normalt varje vecka. Vid fritidshus sker hämtning mellan 15 maj till och med 15 september. Glesare hämtningsintervall kan sökas hos kommunen. De glesare intervall som finns är hämtning var fjärde vecka och hämtning två eller fyra gånger per år. För att få glesare hämtning måste fastighetsägaren inneha en varmkompost eller en avfallskvarn.

Insamlat hushållsavfall transporteras för förbränning.

Grovavfall

Grovavfall transporteras av hushållen själva till de sju återvinningscentraler som finns i SuToHaMu området. Med grovavfall avses skrymmande avfall som inte får plats i sopkärlet. Grovavfall delas in i olika fraktioner.

Brännbart avfall

Brännbart avfall består av t ex kläder, mattor, större plastsaker såsom pulkor och utemöbler. Det transporteras till förbränning.

Deponirest

Avfall som inte kan återvinnas, återanvändas eller förbrännas läggs på deponi. Exempel är keramik, isolering, porslin och fönsterglas. Avfallet deponeras på deponierna vid Holmby och Holkesmossen.

Asbest

Asbest lämnas i en särskild container vid återvinningscentralerna. Asbest deponeras sedan i särskilda celler på deponierna vid Holkesmossen och Holmby.

Metallskrot

Avfall som innehåller mestadels metall läggs i avsedd container. Metallskrotet levereras sedan till återvinning.

Elkablar

Elkablar samlas in separat och skickas för återvinning.

Förpackningar och tidningar

Förpackningar av plast, metall, papper/kartong och wellpapp samt tidningar samlas in och återvinns.

Träavfall

Träavfall består av lastpallar, trävirke, trämöbler med mera. Avfallet krossas vid Holmby och Holkesmossen. Det krossade träavfallet skickas sedan vidare för förbränning.

Resårmöbler

Soffor, sängar och andra möbler samlas in vid återvinningscentralerna. Resårmöblerna skickas sedan till återvinning där de krossas och sorteras i metall och en brännbar fraktion.

Park- och trädgårdsavfall

Park och trädgårdsavfall får komposteras på egna fastigheten utan särskild anmälan eller lämnas vid återvinningscentralerna.

El-avfall

El-avfall lämnas på återvinningscentralerna och tas sedan om hand av Elkretsen.

Farligt avfall

Farligt avfall lämnas in på återvinningscentralerna. I Sunne kan fastighetsägaren lämna sitt farliga avfall i en röd box. Boxen töms två gånger per år av kommunen. Det insamlade farliga avfallet tas om hand för återvinning eller destruktion.

Däck

På däck är det producentansvar och de lämnas hos däckåterförsäljare eller på anvisad plats på återvinningscentralerna.

Återbruk

I kommunerna finns återbruksorganisationer där det finns möjlighet att lämna in möbler, cyklar, leksaker, kläder och andra saker som kan återanvändas. Det finns även möjlighet att lämna in saker för återbruk på vissa återvinningscentraler.

Återbruken drivs antingen av föreningar, kommunen eller av privata organisationer.

3.3 Övrigt avfall

Verksamhetsavfall är avfall från t ex industriers och företags produktion som inte är jämförbart med hushållsavfall och därför inte omfattas av det kommunala renhållningsansvaret. Verksamhetsutövarna har själva ansvar för att detta avfall forslas bort och omhändertas på ett riktigt sätt. Vid behov kan kommunerna begära in statistik över insamlade och omhändertagna mängder från alla företag och verksamheter. Kommunerna har dock valt att inte göra någon sammanställning i denna avfallsplan.

Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten

Inom kommunernas område finns några större industrier som använder processvatten och därmed ger upphov till denna typ av avfall. Inget avfall från behandling av industriellt avloppsvatten deponeras i området, utan avvattning m.m. sker i företagens egen regi eller av godkänd entreprenör på annan plats.

Det finns många biltvättar m.m. som är uppkopplade till den kommunala avloppsreningen. Kommunerna kan genom ABVA ställa krav på utsläpps- nivåer och rening, innan industrier och verksamheter kopplas till det kommunala avloppsledningsnätet. Detta sker inte idag, mer än att taxan i samtliga kommuner ger möjlighet att debitera annan taxa för behandling av svårbehandlat avloppsvatten (Värden finns för Susp, BOD och COD).

Branschspecifikt avfall och annat specialavfall

Vi definierar idag branschspecifikt avfall som sorterat avfall av en enahanda sammansättning. Våra kommuner har företag med branschspecifikt avfall av olika slag. Insamling av avfall från industrier och företag är inte kommunernas ansvar. Olika verksamheter kan själva bestämma vilken entreprenör de vill anlita eller om de vill transportera sitt avfall självt. Det branschspecifika avfallet utgörs i de flesta fall av rena materialflöden (t.ex. metallskrot, bark) vilket underlättar återvinning.

Avfall från utvinning av mineraliska produkter och fossila bränslen

Hit hör branschspecifikt avfall från brytning och utvinning av malm, mineraler, kol, torv, oljeprodukter, mm. Utvinning sker i våra kommuner endast genom täkt av torv, naturgrus och berg. Det som eventuellt skulle kunna vara avfall är de jordmassor som skrapas av från markytan innan själva täktverksamheten kan påbörjas, s.k. avbaningsmassor. I grustäkter blir det också över sådana massor som inte håller tillräckligt bra kvalitet eller som finns i överskott. I en bergtäkt kommer allt berg som bryts, krossas och användas. Där kan avbaningsmassorna användas som skydd mot insyn och bullerspridning under produktionstiden. De massor, som läggs upp, ligger i eller nära täkterna för att återanvändas vid de återställningsarbeten, som skall göras när brytningen en gång i framtiden avslutas. Detta avfall återanvänds på ett bra sätt och transportererna är minimerade.

4 Nationella och regionala mål

4.1 Nationella miljö kvalitetsmål

I miljöpropositionen från 1998 presenterades 15 miljö kvalitetsmål som kompletterades 2005 med ytterligare ett mål. Målen har som uppgift att beskriva den kvalitet och tillstånd för Sveriges miljö, natur och kulturreсурser som är ekologiskt hållbara på lång sikt.

Följande 16 miljö kvalitetsmål har riksdagen beslutat om:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Nationella avfallsdirektiv

För att sluta kretsloppen och ta tillvara på material ska man göra följande prioriteringar:

1. Återanvändning av t ex returglas
2. Återvinning av material t ex papper
3. Energiutvinning t ex vid eldning
4. Deponering, slutförvaring

Dessa kriterier ska finnas med när man gör prioriteringarna för målen med avfallsplanen.

4.2 Regionala mål

Värmlands miljömål och miljöhandlingsprogram

Värmlands miljömål och miljöledningsprogram har fastställts av länsstyrelsen och härigenom har de nationella miljö kvalitetsmålen regionaliserats och anpassats efter de specifika förhållanden som råder i Värmland. Detta gjordes tillsammans med kommunerna och olika samhällssektorer som också har ett miljöansvar.

De nya regionala delmålen fastställdes i januari 2008. Revideringen omfattar de delmål som ingår i respektive miljö kvalitetsmål. Värmlands miljömål omfattar 14 övergripande miljö kvalitetsmål och 77 delmål.

Vissa länsstyrelser har dessutom beslutat om länsegna mål. Det är mål som länen har beslutat om men som inte är en anpassning av ett nationellt delmål utan på andra sätt bidrar till att nationella miljö kvalitetsmål uppfylls.

De nationella och regionala miljömålen bryts sedan ner i varje kommun till lokala miljömål som bland annat rör avfallshanteringen.

Främst omfattas avfallshanteringen av tre miljö kvalitetsmål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Följande avsnitt ger en kort beskrivning av de delar av dessa tre mål som berör avfallshanteringen i kommunerna.

4.3 Begränsad klimatpåverkan

Nationellt mål:

Halten av växthusgaser i atmosfären skall i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet skall uppnås på ett sådant sätt och i sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Regionala mål:

- Minskade utsläpp av koldioxid
- Minskade utsläpp av växthusgaser

4.4 Giftfri miljö

Nationellt mål:

Miljön skall vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Regionala mål:

- Efterbehandling av förorenade områden med akuta risker
- Genomförande av efterbehandling av förorenad mark

4.5 God bebyggd miljö

Nationellt mål:

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till att en lokal och globalt god miljö. Natur- och kulturvärden skall tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Regionala mål:

- Utnyttjande av avfall som resurs och minimering av risker
- Avfallsmängderna ska inte öka
- Minskad uppkomst av farligt avfall
- Ökande materialåtervinning
- Återvinning av matavfall
- Återföring av fosfor från avlopp

5 Målprogram för SuToHaMu

I detta kapitel presenteras mål och föreslagna åtgärder som ska styra avfallshanteringen i kommunerna fram till år **2016**. Målprogrammet har följande struktur:

- **Mål:** Beskriver ett önskat resultat, oftast vid en viss tidpunkt samt anger vilken inriktning arbetet i kommunerna ska ha gällande olika områden.
- **Åtgärder:** Förslag till åtgärder för att nå målen som kommunerna kan besluta om att införa i den handlingsplan som upprättas för målprogrammet.
- **Uppföljning:** Anger hur måluppfyllnaden ska kontrolleras.
- **Ansvarig:** Anger vem eller vilken enhet/avdelning som ska driva arbetet framåt för att målen ska nås.

5.1 Samarbete i SuToHaMu

Kommunerna samarbetar sedan flera år tillbaks inom flera områden, bland annat i avfallsfrågor. Detta ger möjligheter till samordningsvinster och ett effektivt erfarenhetsutbyte.

Mål

- Utveckla samarbetet inom SuToHaMu för att öka samordningsvinster och skapa ett ännu effektivare nätverk.
- Samverkan kring framtagande av en likartad årsredovisning vad gäller miljö, statistik och ekonomi ska ske senast 2013.

Åtgärd

- Under planperioden genomföra en kontroll i det geografiska området SuToHaMu att samtliga hushåll och verksamheter har rätt abonnemang för sophämtning (rätt kärlostorlek och hämtningsintervall). Kontrollen kommer även att innefatta hushåll och verksamheter som saknar abonnemang. Samma krav ska gälla i alla fyra kommunerna.
- Fortsätta och utöka arbetet med gemensamma upphandlingar, kompetensutveckling, avfallsplanering, strategifrågor, årsrapportering, utvärdering och framtagande av renhållningsordning och avfallsplan.
- Utarbeta gemensamma kundblanketter för exempelvis dispens, uppehåll och flytt.
- Framtagande av gemensamt material samt blanketter för tillsynsverksamheten.
- Ge debiteringspersonal möjlighet att täcka upp för varandra över kommungränserna.
- Införa gemensam skyltning på återvinningscentralerna.
- Genomföra gemensamma utbildningar för personal inom avfallssektorn.
- Gemensam utbildning i avfallsjuridik för politiker under varje mandatperiod.
- Avfallsgruppen ska hålla regelbundna protokollförda möten för att utveckla samarbetet.

Uppföljning

- Årlig sammanställning av inom vilka områden som samverkan skett och resultat.
- Årligen uppföljning av mängder och nyckeltal som sammanställs på Avfall web.
- Uppföljning av genomförda abonnemangskontroller.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen, tillsynsmyndigheten.

5.2 Minskade avfallsmängder

Kommunernas strävan är i första hand att förhindra att avfall uppstår genom att influera invånare att göra aktiva val redan före inköp av en produkt, vad gäller hur produkten tas om hand som avfall samt vilken typ av förpackning produkten har.

Mål

- Mängden insamlat hushållsavfall via sopkärlet ska minska med minst 10 % (kg/invånare) under planperioden, 2011-2016.

Åtgärder

- Informationssatsningar mot skolor för att minska mängden mat som slängs.
- Insatser och information till hushåll och verksamheter om klimatpåverkan vid utvinning, tillverkning, konsumtion och avfallshantering.
- Styrande taxesättning som gynnar återanvändning och sortering.

Uppföljning

- Plockanalys utförs en gång under 2011, resultatet jämförs med resultat från plockanalys genomförd senast 2016.
- Kontroll av insamlad mängd hushållsavfall per invånare och år under planperioden, 2011-2016.
- Årligen uppföljning av mängder och nyckeltal som sammanställs på Avfall web.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.3 Farligt avfall

Varje år hamnar 1,8 kilo farligt avfall och elavfall per person i soptunnan. Det blir ca 75 ton avfall inom SuToHaMu som kan innehålla bly, kvicksilver, kadmium och andra giftiga ämnen som är farliga för människor och miljön. Dessutom hamnar en stor mängd farligt avfall i avloppet. Kommunerna vill ändra på detta med invånarnas hjälp.

Mål

- Mängderna farligt avfall som slängs i soptunnan ska minska med minst 50 % under planperioden, 2011-2016.

Åtgärder

- Insatser och information till hushåll och verksamheter.
- Utredda alternativa insamlingssystem för farligt avfall.
- Hög tillgänglighet på insamlingsplatser för farligt avfall.
- Säkerställa att all personal vid återvinningscentraler har aktuell miljö- och avfallsutbildning.

Uppföljning

- Plockanalys utförs en gång under 2011, resultatet jämförs med resultat från plockanalys genomförd senast 2016.
- Kontroll av insamlad mängd farligt avfall per invånare och år under planperioden, 2011-2016.

- Årligen uppföljning av mängder och nyckeltal som sammanställs på Avfall web.
- Kontroll av aktuella utbildningar och att uppdateringar ges till personalen vid lagförändringar.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.4 Återvinning

Återvinning kan ske genom att materialet eller energin återvinns eller att näringsämnen går i ett kretslopp. För att återvinningssystemet ska fungera optimalt krävs en väl fungerande sortering av avfall.

Mål

- Öka förpackning och tidningsinsamling med minst 10 % under planperioden, 2011-2016.
- Sorteringen vid källan ska ökas genom att kommuner och kommunala bolag tillhandahåller källsortering i minst 90 % av egna fastigheter senast utgången av 2012.

Åtgärder

- Främja fastighetsnära insamling vid verksamheter och flerbostadshus genom gynnande taxesättning.
- Hålla en hög tillgänglighet för att lämna in sorterat avfall.
- Insamling och sortering av avfall vid evenemang i kommunerna.
- Införa klädinsamling i samtliga kommuner senast 2012 alternativt anordna klädbytdagar.
- Eventuellt införa ett gemensamt insamlingsystem för olika källsorterade fraktioner.

Uppföljning

- Plockanalys utförs en gång under 2011, resultatet jämförs med resultat från plockanalys genomförd senast 2016.
- Kontroll av insamlad mängd förpackningar per invånare och år under planperioden, 2011-2016.
- Årligen uppföljning av mängder och nyckeltal som sammanställts på Avfall web.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.5 Information och utbildning

Genom information och utbildning kan man förebygga att avfall uppstår, påverka mängden avfall och mängden rätt sorterat avfall. Information leder till förståelse och kunskap och är grunden till en lyckad avfallshantering.

Mål

- För att minska avfallsmängderna ska kunskaperna om avfallets negativa påverkan på miljön och klimatet bland invånarna öka.

Åtgärder

- Framtagande av gemensamt informationsmaterial till skolor, hushåll och verksamheter inom kommunerna. Ska tas fram på fler språk än svenska.
- Framtagande av gemensamt informationsmaterial till skolor, turistbyrå, hushåll och verksamheter inom kommunerna på andra språk än svenska.
- Anordna en utbildningsdag om avfallshantering inklusive nedskräpning på varje skola inom kommunerna under planperioden, 2011-2016.
- Avfallspersonalen ska årligen vara på minst ett studiebesök för att öka kunskaperna och ta del av nya rön och teknik.
- Delta i Avfall Sveriges avfallskampanjer.
- Framtagande av miljöalmanacka eller liknande som årligen delas ut till hushåll och verksamheter i kommunen.

Uppföljning

- Enkäts undersökning.
- Avsatt budget för information.
- Kontroll av antalet genomförda informationssatsningar och utbildningsdagar per år.
- Uppföljning studiebesök.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.6 REVAQ-certifierat slam

Kommunerna i SuToHaMu behandlar sitt avloppslam i reningsverk som är certifierade enligt REVAQ, Svenskt Vattens certifieringsregler. Detta innebär ett systematiskt arbete för att få ett så rent slam att det kan användas på åkermark så att näringsämnen därmed förs in i ett kretslopp.

Mål

- Senast år 2015 ska allt slam ut i kretslopp i våra kommuner i enlighet med slamstrategin.

Åtgärder

- Följa handlingsplanen som är fastställd för varje REVAQ-verk.
- Fortsätta arbetet med att systematiskt informera hushåll och verksamheter och arbeta för att få ett renare slam.

Uppföljning

- Mängden slam återförd till jordbruk eller produktiv mark.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.7 Utsortering av matavfall

Det ska ske en utsortering av matavfall genom kompostering eller genom användning av matavfallskvarnar så att lättnedbrytbart organiskt material återförs till kretsloppet.

Mål

- År 2015 ska minst 20 % av matavfall från hushåll, restauranger och storkök återförs till kretsloppet i enlighet matavfallsstrategin.

Åtgärder

- Främja avfallskvarnar i hushåll, storkök och restauranger så att matavfallet resurssnålt kan transporteras via avloppsnätet och behandlas i VA-verkens avloppsreningsverk genom en stimulerande taxesättning.
- Ge ut en gemensam informationsbroschyr om installation av avfallskvarnar inom SuToHaMu till leverantörer, installatörer och hushåll.
- Genomföra ett projekt i Hagfors där avfallskvarnar sätts ut i olika områden för att testa ledningsnätet samt för att öka kännedomen om avfallskvarnar.
- Främja hemkompostering där det lämpar sig.

Uppföljning

- Sammanställning av antalet avfallskvarnar och komposter.
- Årligen uppföljning av mängder och nyckeltal som sammanställts på Avfall web.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.8 Deponier

Deponier samlar stora mängder föroreningar och miljögifter på en begränsad yta. Med tiden läcker ämnena ut i den omgivande miljön och riskerar att påverka människors hälsa och miljön genom förorening av mark och vatten.

Mål

- Mängden avfall från våra återvinningscentraler som deponeras ska minska med minst 10 % under planperioden 2011-2016.
- Säkerställa att nedlagda deponier inte medför någon fara för omgivningen.

Åtgärder

- Att hela tiden ta del av och använda ny teknik.
- Information till företag, föreningar och hushåll.
- Identifiera, inventera och undersöka nedlagda deponier.

Uppföljning

- Mängd deponerat avfall på de olika återvinningscentralerna.
- Antal identifierade och undersökta deponier.
- Årligen uppföljning av mängder och nyckeltal som sammanställts på Avfall web.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.9 Miljöledningssystem

Ett miljöledningssystem i enlighet med ISO 14000-serien bygger på en process som bland annat innehåller planering, genomförande, uppföljning samt åtgärder för kontinuerlig förbättring av en organisations miljöarbete. Miljödiplomering baseras på kärnelementen ur andra miljöledningssystem såsom ISO 14001 och EMAS.

Mål

- Att under planperioden certifiera minst två av våra återvinningscentraler enligt ISO 14001.
- Att under planperioden miljödiplomera samtliga återvinningscentraler.

Åtgärder

- Framtagande av en gemensam miljöledningsmanual.
- Genomförande av miljöutbildning för avfallspersonalen.
- Genomgå certifiering.

Uppföljning

- Genomförda miljödiplomeringar.
- Genomförda certifieringar.
- Resultat från revisioner.

Ansvarig

- Tekniska enheten/avdelningen.

5.10 Samband med nationella och regionala mål

Tabellen nedan visar sambanden mellan de lokala målen och de nationella och regionala målen.

Lokala mål	Begränsad klimatpåverkan	Giftfri miljö	God bebyggd miljö
Samarbete i SuToHaMu	Medverkar		
Minskade avfallsmängder	Medverkar	Medverkar	Medverkar
Farligt avfall		Medverkar	Medverkar
Återvinning	Medverkar	Medverkar	Medverkar
Information och utbildning	Medverkar	Medverkar	Medverkar
REVAQ- certifierat slam		Medverkar	Medverkar
Utsortering av matavfall	Medverkar		Medverkar
Deponier		Medverkar	Medverkar
Miljöledningssystem	Medverkar		Medverkar

Bilaga 1. Uppföljning av åtgärder

Uppföljning av mål från tidigare avfallsplan 2005-2010. I denna plan fanns 60 mål. 43 av målen är uppfyllda, dvs 72 %. 6 av målen flyttas över till den nya avfallsplanen och 11 av målen avskrivs då de inte längre är aktuella.

Åtgärd	SuToHaMu- Mål relaterat till åtgärden	Ansvar	Genomförande
Gamla avfallsupplag			
SuToHaMu skall i samverkan med länsstyrelsen identifiera och undersöka de avfallsupplag som finns på länsstyrelsens lista så att en klassificering kan ske.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn och Länsstyrelsen	Ej uppnått, lyfts in i nya planen.
Organisation			
SuToHaMu ska verka för att formerna för ett utökat regionalt samarbete vidareutvecklas (1999-) Överenskommelse träffas mellan Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors kommuner om en gemensam debitering och kundhantering. (2004)	Ekonomi och kvalitetsmål	Tekniska chefer	Målet delvis uppnått, att fortsätta stärka samarbetet tas med i nya planen. Gemensam kundhantering och debitering är ej aktuellt och tas bort som mål.
En gemensam regional informationsfunktion inrättas. En informationsstrategi för avfallsområdet tas fram och antas av avfallssektorn. Informationsfunktionen ska finnas hela programperioden med start 2006.	Kvalitetsmål och grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Ej uppnått eller aktuellt. Kommunerna ska ej ha gemensam organisation.
SuToHaMu-Avfall får fasta organisatoriska former med en gemensam ledning samt kundhantering och en fortsatt gemensamt utveckling av avfallsarbetet. Den nya organisationen är i kraft 2008	Ekonomi och resursmål	Tekniska chefer	Ej uppnått eller aktuellt. Kommunerna ska ej ha gemensam organisation.
Insamling och transporter			
Insamlings- och transportsystemen ska även fortsättningsvis upphandlas gemensamt. Under 2007 sker en ny gemensam upphandling av insamling.	Ekonomimål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Miljökrav ska ställas på förare och fordon inom renhållningen för minskade utsläpp.	Grundläggande miljömål		Målet uppnått
Ska sträva efter en strategisk placering av anläggningar för minimering av transportarbetet.	Grundläggande miljömål		Målet uppnått
Återanvändning och återvinning			
Återvinningscentralerna i SuToHaMu anpassas kontinuerligt till de nya krav som ställs på verksamheten. (hela perioden)	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått

Återvinningscentralen som är placerad på Prästjärnsberg flyttar till Stöllet	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Utbyggnad av fastighetsnära hämtning av återvinningsmaterial hos enfamiljshushållen.	Resursmål	Avfallssektorn	Ej uppnått. Tas bort, kommunerna väljer att koncentrera på egna fastigheter i målområde 5.4.
En plan görs för att en vacker miljö genom t.ex. staket och annan uppsnyggning för alla återvinningsstationer.		Avfallssektorn	Ingen plan har tagits fram. Tas bort då det i dagsläget hålls en god standard och underhåll sker vid behov.
Avtalen mellan materialbolagen och kommunerna ses över.		Tekniska chefer	Målet uppnått
Avfallsanläggningar			
Åtgärder för att anpassa deponin så att den uppfyller kraven i deponeringsförordningen vidtas enligt anpassningsplanen för avfallsanläggningen. För Prästjärnsberg föreslås att den används som en regional resurs och att successiv avveckling av deponering av verksamhetsavfall m.m. sker fram mot 2008 då tippen stängs för allmänhet och företag.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Utredning: En utredning bör genomföras i syfte att samverka kring ev. anläggningar för att sluta kretsloppen t.ex. genom kompostering/annan behandling av trädgårdsavfall, slam och aska. Utredning presenteras 2005	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått (slamstrategin)
Avfallsekonomi			
Gemensam struktur på taxesättning utreds och en tydlig policy utarbetas. Gemensam databas upprättas varifrån debitering sker. (2005)	Ekonomimål	Tekniska chefer	Ej uppnått eller aktuellt. Kommunerna ska ej ha gemensam organisation.
Kommunerna bör närma sig varandra i debiteringsvolym per inv. Detta genomfört även genom arbete med att få alla hushåll och företag med i systemet för att solidariskt betala kostnader för hushållsavfallet. (2006)	Ekonomimål	Tekniska chefer	Ej uppnått eller aktuellt. Kommunerna ska ej ha gemensam organisation.
Lika kostnads- och intäktsredovisning i SuToHaMu	Ekonomimål	Tekniska chefer	Ej uppnått, lyfts in i nya planen genom målområde 5.1.
Vi har lika taxor mot konsument: En effekt av samverkan	Ekonomimål	Tekniska chefer	Ej uppnått eller aktuellt. Kommunerna ska ej ha gemensam organisation.

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall			
Inget hushållsavfall går 2006 som verksamhetsavfall.	Grundläggande miljömål Ekonomimål	Avfallssektorn	Ej uppnått, dock på god väg. Genom åtgärd 1 i målområde 5.1 ingår detta i nya planen.
Information till hushåll i samverkan: Syfte att källsortera så att den brännbara fraktionen i hushållsavfallet inte ökar utan minskar i takt med medvetenheten av vikten att sortera ur återvinningsmaterial. Mål för utsorteringen sätts 2005 då redovisningen är lika.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Biodelen i hushållsavfallet			
Hemkompostering gynnas via avfallstaxan. Information kring tekniken och värdet av hemkompostering sker.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Efter bygget av rötningskammare i Hagfors och Sunne ska avfallskvarnar (alt andra alternativ som storkomposter) införas vid 30 % av storhushåll på platser där det tekniskt är fördelaktigt och även erbjudas hushållen (kopplat till månadshämtning).	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Ej uppnått. Mål att införa fler avfallskvarnar finns med i nya planen, 5.7, dock omformulerat.
En utredning ska genomföras i syfte att öka andelen bioavfall som kommer i kretslopp med inriktning på slam. Presenteras 2005.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Andelen bioavfall som kommer i kretslopp skall 2010 vara 20 %	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Ej uppnått, lyfts in i nya planen genom målområde 5.7.
En handlingsplan för certifiering av trekammarbrunnsslam kommer att tas fram.	Grundläggande miljömål, resursmål		Målet uppnått
Grovavfall från hushåll			
Möjlighet till källsortering av den brännbara fraktionen i grovavfallet införs.	Grundläggande miljömål, resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Förpackningsinsamling			
Antalet återvinningsstationer ska vara oförändrat 50 st varav 7 st ska vara bemannade (Sunne, Torsby, Sysseleback, Stöllet, Hagfors, Ekshärad och Munkfors) Återvinningsstationerna hålls vackra och tillgängliga. Återvinningsgraden av förpackningar bibehålls/ökar till: 70 % för glas, 70 % för metall förpackningar, 70 % för hårdplast och 70 % för blandat papper (inkl. wellpapp)	Grundläggande miljömål, resursmål	Avfallssektorn	Ej uppnått. Kommunerna råder ej över detta då avfallsstationerna sköts av FTI.
Fastighetsnära källsortering ska finnas i alla flerbostadsområden och på alla arbetsplatser. Fastighetsbolag och företag är ansvariga.	Grundläggande miljömål, resursmål	Avfallssektorn	Ej uppnått. Ingår delvis i målområde 5.4.

Alla större turist- och idrottsarrangemang ska kunna erbjuda källsortering.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Ej uppnått eller aktuellt för kommande planperiod.
Information till hushåll i regional samverkan	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Miljömässiga och ekonomiska för- och nackdelar bör utredas angående att ej utsortera mjukplasten utan låta den gå med hushållsavfallet till förbränning.	Grundläggande miljömål, Ekonomimål	Tekniska chefer	Målet uppnått
Metallskrot, ej förpackningar			
Insamlingskampanjer riktade till företagare och bönder i regional samverkan.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
100 % av all kommunal verksamhet ska källsortera ur metallskrot ur sitt avfall.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Komposterbart trädgårdsavfall			
Möjlighet att lämna trädgårdsavfall ska finnas vid varje återvinningscentral.	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Strängkomposteringen av trädgårdsavfall ska utvecklas i samverkan. Utredning ska ske om det finns fördelar med samordning av entreprenadtjänst alt. maskininköp.	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Träavfall			
Långsiktiga avtal ska tecknas med avfallspanna som kan ta emot RT-flis	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Aska från biobränsle			
Försök görs med att använda askan till konstruktionsarbeten på deponierna eller att den tillförs trädgårdskomposten alt. skogen.	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Bygg och rivningsavfall			
Utvärdering av de nya kraven på rivningsplaner där det farliga avfallet ska sorteras ut och omhändertas på ett miljöriktigt och säkert sätt.	Resursmål	Miljömyndig heten	Ej uppnått. Avskrivs utredning ej aktuell.
Genom styrande taxesättning skall en högre grad av sortering vid källan av byggmaterial ske	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Schaktmassor, betong avfall och annat inert avfall			
Kommunens myndighetsutövare bör vid rivningstillstånd, byggen och vägbyggen förorda principen och styra schaktmassorna där de gör samhällsekonomiskt mest nytta. Nya platser och ändamål för användning av överskott av jord- och schaktmassor bör lokaliseras och identifieras.	Resursmål	Miljömyndig heten	Målet uppnått
Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten			
Information ska lämnas till VA-abonenterna med syfte att minska utsläppen av miljöskadliga ämnen till avloppsnätet.	Grundläggande miljömål	Miljömyndig heten, avfallssektorn	Målet uppnått
Möjligheten med spridning av rötslam på salix-	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått

odling skall utredas			
Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten			
Sammanställning av de industrier som genererar denna typ av avfall skall göras.		Miljömyndig heten	Målet uppnått
Åtgärdsplan för bästa omhändertagande görs av industrin.	Grundläggande miljömål	Miljömyndig heten	Målet uppnått
Branschspecifikt avfall och annat specialavfall			
Kommunens myndighetsutövare bör genom olika åtgärder arbeta för att en sortering av industrins avfall kommer tillstånd. Den del av industriavfallet som skall deponeras bör deponera inom regionen.	Grundläggande miljömål, resursmål	Miljömyndig heten	Målet uppnått
Icke branschspecifikt verksamhetsavfall – Osorterat blandavfall			
Kommunen kan ge incitament för sortering vid källan genom taxesättningen.	Grundläggande miljömål, resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Informationssatsningar till företag om vikten att källsortera skall ske samordnad med miljömyndigheten.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Skärande stickande specialavfall från vård			
<i>För hushållen:</i> Möjlighet att lämna denna typ av avfall ska finnas vid varje Apotek och återvinningscentral.	Hälsomål	Avfallssektorn	Målet uppnått
<i>För kommunal verksamhet:</i> Varje hemtjänstgrupp, vårdinrättning ska ha eget omhändertagande som tas om hand.	Arbetsmiljö och Hälsomål	Avfallssektorn och MAS	Målet uppnått
<i>För verksamhetsavfall:</i> Information och kontroll så att denna typ av avfall inte blandas med vanligt avfall.	Arbetsmiljö och Hälsomål	Miljömyndig heten	Målet uppnått
Farligt avfall			
<i>För Hushållen:</i> Information till hushåll i regional samverkan. Försök med fastighetsnära insamling av farligt avfall.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
<i>För kommunal verksamhet:</i> Varor innehållande miljöfarliga ämnen ska i möjligaste mån undvikas vid inköp. En miljöpolicy ska tillämpas vid upphandling.	Grundläggande miljömål,	Inköpare	Målet uppnått
<i>För verksamhetsavfall:</i> Information och kontroll så att farligt avfall inte blandas med vanligt avfall.	Grundläggande miljömål	Miljömyndig heten	Målet uppnått
Förorenade jordar: Miljömyndigheterna arbetar fram en gemensam syn på gränsvärden som får behandlas lokalt.	Resursmål	Miljömyndig heten	Ej gemensamt men nationellt
El-avfall			
Den strategi som idag tillämpas där kommunen har ansvar för insamlingen fungerar mycket bra, och ska behållas.	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Information till hushåll i regional samverkan	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
100 % av all kommunal verksamhet ska källsortera ur el-avfallet från sitt avfall.	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått

Freonmöbler			
Den strategi som idag tillämpas där kommunen har ansvar för insamlingen fungerar mycket bra, och ska behållas.	Resursmål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Information till hushåll i regional samverkan	Grundläggande miljömål	Avfallssektorn	Målet uppnått
Kommunerna ska inventera sitt innehav av kyl-, värme- och andra klimatanläggningar, och föreslå utbytestakt.	Grundläggande miljömål	Tekniska chefer	Målet uppnått

Bilaga 2. Insamlade mängder 2009

Insamlade mängder 2009 ton/år		Sunne	Torsby	Hagfors	Munkfors
Antal invånare den 31 december 2009		13 345	12 508	12 636	3 793
Avfall till återvinningscentral eller station					
Farligt avfall från hushåll småkem, färg och olja	Ton	76	50	64	10
Tryckimpregnerat	Ton	58	52	42	31
Asbest	Ton	36	32	41	4
Kärl- och säckavfall	Ton	2 672	3 208	2 526	854
Grovavfall från ÅVC – trädgårdsavfall	Ton	376	150	171	Ingen uppgift
Grovavfall från ÅVC – trä	Ton	843	656	666	80
Grovavfall från ÅVC – brännbart	Ton	696	534	955	219
Grovavfall från ÅVC - metallskrot	Ton	392	636	516	181
Grovavfall från ÅVC – deponi	Ton	456	275	279	98
Producentansvar					
Tidningspapper	Ton	380	391	433	78
Wellpapp- och kartongförpackningar	Ton	219	352	228	52
Plastförpackningar	Ton	106	138	113	53
Metallförpackningar	Ton	36	34	34	7
Glasförpackningar	Ton	242	279	203	92
Däck	Ton	57	90	200	Ingen uppgift
Blybatterier	Ton	42	41	29	7
Småbatterier	Ton	4,1	3,2	2,9	0,1
Diverse elektronik	Ton	121	117	119	37
Kylskåp	Ton	51	54	39	19
Vitvaror	Ton	87	74	76	32
Glödlampor	Ton	0,9	0,8	0,9	0,3
Lysrör	Ton	1,3	2,2	1,8	1,0
Lågenergilampor	Ton	0,8	0,9	0,5	0,1
Heltidstjänster	St	4,5	3	6,5	1

Insamlade mängder 2009 kg/inv och år		Sunne	Torsby	Hagfors	Munkfors
Antal invånare den 31 december 2009		13 345	12 508	12 636	3 793
Avfall till återvinningscentral eller station					
Farligt avfall från hushåll småkem, färg och olja	Kg/inv	6,09	3,78	5,05	2,74
Tryckimpregnerat	Kg/inv	4,34	3,92	3,29	8,10
Asbest	Kg/inv	2,71	2,38	3,26	1,01
Kärl- och säckavfall	Kg/inv	200,22	240,39	199,91	225,15
Grovavfall från ÅVC – trädgårdsavfall	Kg/inv	28,18	11,24	13,53	Ingen uppgift
Grovavfall från ÅVC – trä	Kg/inv	63,17	49,16	52,71	21,09
Grovavfall från ÅVC – brännbart	Kg/inv	52,15	40,01	75,58	57,74
Grovavfall från ÅVC - metallskrot	Kg/inv	29,37	47,66	40,84	47,72
Grovavfall från ÅVC – Deponi	Kg/inv	34,17	20,61	22,1	25,84
	Kg/inv				
Producentansvar	Kg/inv				
Tidningspapper	Kg/inv	28,45	29,29	34,29	20,56
Wellpapp- och kartongförpackningar	Kg/inv	16,44	26,35	18,01	13,61
Plastförpackningar	Kg/inv	7,92	10,32	8,91	14,09
Metallförpackningar	Kg/inv	2,71	2,51	2,68	1,95
Glasförpackningar	Kg/inv	18,13	20,90	16,06	24,25
					Ingen uppgift
Däck	Kg/inv	4,27	6,74	15,83	
Blybatterier	Kg/inv	3,16	3,05	2,27	1,91
Småbatterier	Kg/inv	0,31	0,24	0,23	0,03
Diverse elektronik	Kg/inv	9,03	8,80	9,45	9,86
Kylskåp	Kg/inv	3,83	4,08	3,12	4,96
Vitvaror	Kg/inv	6,53	5,54	6,03	8,42
Glödlampor	Kg/inv	0,07	0,06	0,07	0,09
Lysrör	Kg/inv	0,09	0,16	0,14	0,25
Lågenergilampor	Kg/inv	0,06	0,07	0,04	0,02
Heltidstjänster	St	4,5	3	6,5	1

Bilaga 3 Behandlingsanläggningar och återvinningsstationer

Via återvinningscentraler och återvinningsstationer samlas olika förpackningar, tidningar och småbatterier med mera in för återvinning. Idag finns det 7 återvinningscentraler och 37 återvinningsstationer utplacerade i våra fyra kommuner.

Var kommun ansvarar för att det finns en återvinningscentral inom kommunen.

Marken till återvinningsstationerna ägs eller arrenderas av kommunen som i sin tur har avtal med Förpacknings- och tidningsinsamlingen.

I och med att det föreligger ett producentansvar för returpapper och förpackningar, har kommunen formellt ingen skyldighet att driva återvinningsstationer, där behållare för dessa avfallsfraktioner idag är uppställda. Det ligger dock i kommunens intresse att insamlingen och återvinningen fungerar så bra som möjligt och att återvinningsstationerna sköts på ett riktigt sätt.

Målsättningen bör vara att ha högst 1000 invånare per återvinningsstation. Om fastighetsnära källsortering förekommer, kan antalet återvinningsstationer per invånare minska, utan att tillgängligheten minskar och källsorteringsgraden sjunker.

Företag har möjlighet att lämna återvinningsmaterial med producentansvar vid återvinningscentralerna. Det utsorterade förpackningsmaterialet ska transporteras av företaget självt eller av denne anlita en entreprenör till kommunernas återvinningscentraler. Från dessa insamlingsställen har materialbolagen ansvar för upphandlingen att transportera materialet.

Nyckeltal	Antal obemannade återvinningsstationer	Invånare per återvinningsstation 2009	Antal bemannade återvinningscentraler	Återvinningscentral
Sunne	10	1334	1	Holmby Sunne
Torsby	16	781	3	Torsby, Sysslebäck och Stöllet
Hagfors	9	1404	2	Holkesmossen Hagfors, Hästfallsvägen Ekshärad
Munkfors	2	1897	1	Finnbacken Munkfors
SuToHaMu	37	1143	7	

Sunne kommun

Holmby Återvinningscentral och deponi

Verksamhetskod:	90.004-2, 90.002-3, 90.005-1, 90.30
Tillåten mängd enligt tillstånd att deponera:	15 000 ton/år
Tillåten mängd att mottaga:	25 000 ton/år
Kvarstående mängd att deponera:	180 000 m ³

Återvinningscentralen i Sunne, Holmby, är utrustad för sortering, insamling och mellanlagring av hushållens grovavfall samt för mottagning av avfall från företag. Även behållare för insamling av förpackningsmaterial och returpapper finns på återvinningscentralen.

Typer av avfall som hanteras:

Förpackningar, batterier, utsorterat brännbart, möbler, deponirest, däck, el-avfall, farligt avfall, gips, täckmassor, metallskrot, ris, tidningar, träavfall, trädgårdsavfall, mm.

Miljörapport lämnas till tillsynsmyndigheten Miljö- och byggkontoret, Sunne kommun och det centrala SMP (Svenska miljörapporteringsportalen).

Återvinningsstationer

I Sunne kommun finns 10 återvinningsstationer, se tabell nedan:

Placering	Återvinningsstation	Fraktioner som samlas in	Hårdgjord yta	Inhägnad
Sunne	Fryxellska skolan	Pappersförpackningar	Ja	Ja
Sunne	Sörgårdsgatan	Plastförpackningar	ja	Nej
Rottneros	Parkvägen	Metallförpackningar	Ja	Ja
V:a Ämtervik	Bergakorset	Färgat/ofärgat glas	Ja	Ja
Lysvik	Reningsverket	Tidningar	Ja	Nej
Gräsmark	Reningsverket		Ja	Nej
Ö:a Ämtervik	Prästbol		Ja	Ja
Stöpafors	Lanthandeln		Ja	Nej
Mallbacken	Mallbacken		Ja	Nej
Lövstaholm	Lanthandeln		Ja	Ja

Torsby kommun

Kommunens återvinningscentraler finns i tätorterna Torsby, Stöllet och Sysseleback och de drivs av kommunen i egen regi.

Vid återvinningscentralerna tas hushållens grovavfall emot för vidare borttransport till behandlingsanläggning. Även behållare för insamling av förpackningsmaterial och tidningar finns på återvinningscentralerna.

Typer av avfall som hanteras:

Förpackningar och tidningar, batterier, utsorterat brännbart, deponirest, däck, el-avfall, farligt avfall, metallskrot, ris, träavfall och tryckimpregnerat trä samt trädgårdsavfall mm.

Miljörapport lämnas till tillsynsmyndigheten Miljö- och byggkontoret, Torsby kommun och det centrala SMP (Svenska miljörapporteringsportalen).

Återvinningsstationer

I Torsby kommun finns 16 återvinningsstationer, se tabell nedan:

Placering	Återvinningsstation	Fraktioner som samlas in	Hårdgjord yta	Inhägnad
Torsby	Toria	Pappersförpackningar	Ja	Ja
Torsby	Konsum	Plastförpackningar	Ja	Ja
Lekvattnet	Lekvattnet	Metallförpackningar	Ja	Ja
Östmark	Östmark	Färgat/ofärgat glas	Ja	Ja
Sörmark	Sörmark	Tidningar	Ja	Ja
Rådom	Rådom	Småbatterier	Ja	Ja
Fensbol	Fensbol		Ja	Ja
Överbyn	Överbyn		Ja	Ja
Vitsand	Vitsand		Ja	Ja
Bogringen	Bogringen		Ja	Ja
Höljes	Höljes		Ja	Ja
Sysseleback	Industriområde		Ja	Ja
Ransby	Ransby		Ja	Ja
Likenäs	Likenäs		Ja	Ja
Ambjörby	Ambjörby		Ja	Ja
Stöllet	Konsum		Ja	Ja

Hagfors kommun

Holkesmossens Återvinningscentral och deponi

Verksamhetskod:	90.004-2, 90.002-3, 90.005-1, 90.30
Tillåten mängd enligt tillstånd att deponera:	20 000 ton/år
Tillåten mängd att mottaga:	32 000 ton/år

Kommunens återvinningscentraler finns i tätorterna Hagfors (Holkesmossen) och Ekshärad (Hästfallsvägen) och de drivs av kommunen i egen regi.

Återvinningscentralen i Hagfors är utrustad för sortering, insamling och mellanlagring av hushållens grovavfall samt för mottagning av avfall från företag. Även behållare för insamling av förpackningsmaterial och tidningar finns på återvinningscentralen.

Typer av avfall som hanteras:

Förpackningar och tidningar, batterier, brännbart, deponirest/ej brännbart, däck, el-avfall, farligt avfall, metallskrot, ris, träavfall och tryckimpregnerat trä samt trädgårdsavfall.

På Ekshärads återvinningscentral sker insamling av samma utsortering av avfall som ovan.

Miljörapport lämnas till tillsynsmyndigheten Miljö- och byggkontoret, Hagfors kommun och det centrala SMP (Svenska miljörapporteringsportalen).

Återvinningsstationer

I Hagfors kommun finns det sammanlagt 9 återvinningsstationer, se tabell nedan:

Placering	Återvinningsstation	Fraktioner som samlas in	Hårdgjord yta	Inhägnad
Ekshärad	ICA p-plats	Pappersförpackningar	Ja	Ja
Ekshärad	Konsum p-plats	Plastförpackningar	Ja	Ja
Hagfors	Torget	Metallförpackningar	Ja	Ja
Hagfors	Molkers	Färgat/ofärgat glas	Ja	Ja
Hagfors	Stjärnsnäs	Tidningar	Ja	Ja
Råda	Åhströms livs	Småbatterier	Ja	Ja
Sunnemo	Konsum Lillhem		Ja	Ja
Uddeholm	Uddeholm		Ja	Ja
Hagfors	Hagälven		Ja	Ja

Munkfors kommun

Kommunens återvinningscentral, Finnbacken, finns i tätorten Munkfors. Den drivs av entreprenör.

Vid återvinningscentralen tas hushållens grovavfall emot för vidare borttransport till behandlingsanläggning. Även behållare för insamling av förpackningsmaterial och tidningar finns på återvinningscentralen.

Typer av avfall som hanteras:

Förpackningar och tidningar, batterier, utsorterat brännbart, deponirest, el-avfall, farligt avfall, metallskrot, ris, träavfall och tryckimpregnerat samt trädgårdsavfall, mm.

Miljörapport för deponin lämnas till tillsynsmyndigheten Miljö- och byggförvaltningen för Forshaga och Munkfors kommuner samt det centrala SMP (Svenska miljörapporteringsportalen).

Återvinningsstationer

I Munkfors kommun finns 2 återvinningsstationer, se tabell nedan:

Placering	Återvinningsstation	Fraktioner som samlas in	Hårdgjord yta	Inhägnad
Munkerud	LM-bil	Pappersförpackningar Plastförpackningar Metallförpackningar Färgat/ofärgat glas	Ja	Ja
Centrala Munkfors	OK/Q8	Tidningar Småbatterier	Ja	Ja

Bilaga 4. Värderingsrapport Avfall web- SuToHaMu (2009)

	Mycket god uthållighet	God uthållighet	Mindre god uthållighet	Dålig uthållighet	SuToHaMu	Hagfors	Munkfors	Sunne	Torsby
Kunder									
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus (%)	>90	85–90	80–85	<80	-	88	-	-	-
Nöjdhet avfallshantering lägenhet (%)	>90	85–90	80–85	<80	-	74	-	-	-
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus (Kr/år)	<1 200	1 200–1 900	1 900–2 500	>2 500	1 946	1 690	2 510	1 820	1 765
Vanligaste avgift lägenhet i flerbostadshus (Kr/år)	<800	800–1 400	1 400–2 100	>2 100	1 694	1 480	2 415	1 517	1 364
Ekonomi									
Total årskostnad (Kr/person)	<500	500–750	750–1 000	>1 000	827	754	1 145	783	852
Årskostnad service- och administration (Kr/person)	<200	200–300	300–400	>400	405	406	387	447	368
Årskostnad insamling kärl- och säckavfall (Kr/person)	<100	100–150	150–200	>200	186	186	188	165	208
Årskostnad behandling inkl fjärrtransport av kärl- och säckavfall (Kr/person)	<125	125–175	175–225	>225	182	163	198	171	207
Insamling - Generellt									
Mängd insamlat hushållsavfall (avfall från hushåll samt därmed jämförigt från annan verksamhet) (Kg/person)	<350	350–500	500–650	>650	506	552	514	493	475
Mängd insamlat kärl- och säckavfall (Kg/person)	<150	150–225	225–300	>300	199	190	223	183	215
Mängd insamlat grovavfall (Kg/person)	<100	100–150	150–200	>200	186	203	181	209	151
Mängd insamlat förpacknings- och tidningsmaterial (Kg/person)	>175	125–175	75–125	<75	89	128	74	67	80
Total andel farligt avfall i kärl- och säckavfall (%)	<1,00	1,00–2,00	2,00–4,00	>4,00	-	-	-	-	-
Mängd farligt avfall från hushåll som samlats in via kommunens försorg (Kg/person)	>4,00	2,50–4,00	1,00–2,50	<1,00	13,27	13,43	12,66	14,87	11,74
Miljövänliga drivmedel - Insamling (%)	>50	25–50	10,00–25	<10,00	-	0,00	-	-	-

Återvinning behandling

Andel hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling. (%)

Andel matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker som återvinns genom biologisk behandling. (%)

Energiproduktion behandling kärn- och säckavfall (MWh/ton)

Bortskaffande deponering

Mängd hushållsavfall till deponi (Kg/person)

>60	50-60	30-50	<30	35	42	34	30	32
>50	35-50	10,00-35	<10,00	16,72	8,32	7,66	22	21
>3,00	2,00-3,00	1,00-2,00	<1,00	-	2,76	-	-	-
<25	25-40	40-60	>60	18,09	1,05	26	31	18,43

Bilaga 5. Gamla avfallsupplag

Naturvårdsverket tog 1983 initiativ till att landets kommuner genom dess miljö- och hälsoskyddsnämnder genomförde en kartering av äldre avfallsupplag. Syftet med karteringen var att lokalisera avfallsupplag som innehåller industriavfall, hushållsavfall och miljöfarligt avfall (kemiskt avfall) och att erhålla en grund för bedömning av avfallsupplagens betydelse ur miljöskyddssynpunkt. Karteringen avsåg främst avfallsupplag som varit i användning under perioden 1940-1970, men även äldre upplag kunde medtagas om det fanns uppgifter som tydde på att de kunde vara av betydelse för miljöskyddet.

Utförd kartering

I tabellen nedan redovisas de större avfallsupplagen där deponering av hushållssopor eller industriavfall har skett.

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Bedömt behov 2010	Markägare
Sunne	Milängen, Lysviks-kyrkbyn 1:24	Kommunal avfallsdeponi	Nedlagd soptipp Milängen, Lysvik avslutades 1982.	Undersökning av läckage utförd av Brobyskolans samhällsprogram hösten 1997. Tippen kan lämnas utan skyddsåtgärder.	
Sunne	Svenstorp 1:27	Barktipp	Rottneros Bruk	Bark och material från massatillverkning	Rottneros Bruk
Sunne	Sundsvik Barkstation	Barktipp	Nedlagt sågverk		
Sunne	Lerans Ångsåg	Barktipp	Nedlagt sågverk		

Sunne	Ulfsby såg	Barktipp	Nedlagt sågverk		
Sunne	Stöpafors såg	Barktipp	Nedlagt sågverk		
Sunne	Prästbol sågverk	Barktipp			
Sunne	Bäckalunds sågverk	Barktipp	Nedlagt sågverk		
Sunne	Björkaholms sågverk Ransby 1:528	Barktipp	Sågverk		
Sunne	Bäckebron 1:30	Barktipp	Sågverk		
Sunne	Järnvägsparken Sundsvik 1:65	Bytipp			
Sunne	Brobyäng	Bytipp			
Sunne	Skäggeberg 1:315	Bytipp			
Sunne	Öjervik 1:3	Kommunal avfallsdeponi	Nedlagd soptipp Uddheden, Gräsmark avslutades 1974.	Undersökning av läckage utförd av Sven Odén Miljötillsyn 1999. Tippen kan lämnas utan skyddsåtgärder, vad beträffar	

				påverkan av grundvattentäkt	
Sunne	Grinnemo 1:158		Slamtipp avslutades 1970-talet	Inget undersökningsbehov	
Kommun	Objekt-namn	Typ av deponi	Tidigare verksamhet	Bedömt behov 2010	Markägare
Torsby	Aspe 3:27	Bytipp och slamgrop	Deponering Hh och slam. Avslutad före 1974		Privat
Torsby	Flatåsen 3:42	Bytipp	Hh. Avslutad före 1970.		Privat
Torsby	Gravol 1:109	Slamgrop	Slam. Deponering startade 1975. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Höljes 1:40	Kommunal avfallsdeponi, byggtipp och slam	Deponering Hh, affärsavfall och slam avslutad 1979.	Vidare undersökningar bör övervägas.	Bergvik
Torsby	Kollerud 1:37	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1980.		Privat
Torsby	Långerud 1:8	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1979.		Bergvik
Torsby	Råbäckmyren Ljusnäs S:7	Bark, spåntipp(industri)	Bark, spån och slipdamm. Avslutad 1975.		Privat
Torsby	Norra Torp 1:29	Slamgrop	Avloppsslam. Startades 1975. Avslutad 1989.		
Torsby	Sysleback Näckåna 1:2	Kommunal avfallsdeponi	Deponi för hushålls, affärs-industribyggavfall, avloppsslam. Avslutad 1980.	Vidare undersökningar bör övervägas. Jmf Slättene 1:49	Torsby kommun
Torsby	Osebol 1:4	Bytipp	Hushållsavfall, mm. Avslutad före 1974.		Privat
Torsby	Kristinefors Rattsjöberg 1:6	Slamgrop	Avloppsslam. Startades 1980. Avslutad 1989.		Privat

Torsby	Kälksjön Stensgård 1:220	Byggtipp	Byggavfall. Startad 1980. Avslutad 1989.	Uppföljning av provtagning bör genomföras.	Torsby kommun
Torsby	Fäbacken Stensgårds utskog 1:236	Bytipp	Gammal bytipp, möjligtvis slam. Avslutad före 1960.		Bergvik
Torsby	Lekvattnet Stensgårds utskog 1:251	Bytipp och slam	Hh och slam. Hh avslutad 1973. Slam avslutad 1989.		Privat
Torsby	Lämbacken, Långerud Sörmark 1:466	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Rännberg Tväråna 1:16	Bytipp	Bytipp. Avslutad 1970. Sluttäckt 1998.		Privat
Torsby	Punglätörp, Vadje 1:338	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1979.		Privat
Torsby	Kristinefors Vadje 1:406	Bytipp	Hh. Avslutad före 1970.		Bergvik
Torsby	Mossängen Vitsand 1:36	Bytipp	Hh, mm. Avslutad 1974.		Torsby kommun
Torsby	Lekvattnet Vittjärn 1:31	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1985.		Privat
Torsby	Gustavsdal Västanvik 1:371	Kommunal avfallsdeponi	Deponi för hushålls, affärs-industri, byggavfall, avloppsslam. Startad 1974. Avslutad 1980.	Uppföljning av provtagning bör genomföras.	Torsby kommun
Torsby	Västanå Västanvik 1:528, 1:130	Barkupplag (industri), bytipp	Deponi för bark. Unde 60-talet även grovavfall. Avslutad 1975.	Vidare undersökningar bör övervägas.	Privat
Torsby	Åsteby 1:4, 1:85	Bytipp	Hh. Avslutad före 1960.		Privat
Torsby	Mjöggtjärn Överbyn 2:3	Slamgrop	Avloppsslam startades 1974. Avslutad 1989.		Bergvik
Torsby	Bråten Överbyn 2:3	Bolagstipp (industri)	Bolagstipp. Avslutad före 1974.		Bergvik
Torsby	Trång Överbyn 2:38	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1985.		Privat
Torsby	Överbyn 2:45	Bytipp	Hh. Avslutad före 1970.		Privat

Torsby	Övre Värnäs 1:44	Bytipp	Hushållsavfall. Avslutad 1974.		Privat
Torsby	Näckån Slättene 1:49	Byggtipp	Byggtipp. Avslutad 1989.	Vidare undersökningar bör övervägas. Jmf Näckåna 1:2	Bergvik
Torsby	Munkebol, Månäs Ambjörby 1:240	Kommunal avfallsdeponi	Hh, Avslutad 1979.	Vidare undersökningar bör övervägas.	Privat
Torsby	Bjurberget 1:9	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1979.		Bergvik
Torsby	Bograngen 1:86	Kommunal avfallsdeponi, slam	Hh och avloppsslam. Avslutad 1974	Vidare undersökningar bör övervägas.	Torsby kommun
Torsby	Likenäs 1:162	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Ljusnästorp Ljusnäs 1:40	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1989.		Privat
Kommun	Objekt-namn	Typ	Verksamhet	Bedömt behov 2008	Markägare
Hagfors	Rostbäcken Halla 1:81, Byn 1:211	Kommunal avfallsdeponi	Deponering av hushållsavfall från Norra Ekshärad fram till 1970-talet. Skog	Undersökningar gjorda, bra täckning	Stora Enso
Hagfors	Myratippen Östra Skymnäs 1:136	Kommunal avfallsdeponi	Deponering av hushållsavfall från Råda och södra kommunen under perioden 1964-1976. Dålig återväxt, impediment	Undersökningar gjorda, bra täckning	Stora Enso
Hagfors	Otterhea Grinnemo 1:184	Kommunal avfallsdeponi	Deponering hushållsavfall från Ekshärad och Bergsäng till 1975. Fortsatt byggtipp fram till 2000. Täckning pågår	Kontrollprogram fastställt	Kommun

Hagfors	Björkbacken, Stjärn 1:420 m.fl.	Kommunal avfallsdeponi, industritipp	Industritipp 1930-talet. Småhusbebyggelse, parkmark.	Undersökning genomförd	Kommun
Hagfors	Gullspångs Kraft AB Östra Skymnäs 1:137	Upplag av ledningsstolpar			
Hagfors	Gräs	Slamgrop	Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Kråkbäcken Tutemo 1:1	Slamgrop	Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Spännemot Duvenäs 1:1	Slamgrop	Tre mindre slamdeponier i Sunnemo Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
	Slättheden	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Ena, Västra Skymnäs 1:116	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Nybacka, By 1:111	Slamgrop	Slamdeponi <1500 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Ängskärren mellan Prästbol och By	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Lidsbron	Slamgrop	Avslutat 1975 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Haftersbol	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Sörby 1:170	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Har haft problem med senare illegal deponering	Stora Enso
Hagfors	Otterdalen	Slamgrop	Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Rådahedarna	Slamgrop	Avslutat 1973 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Risvålen	Slamgrop	Slamdeponi <1500 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Sikforsen Säljeskogen 1:1	Slamgrop	Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso

Hagfors	Bergsäng 1:11	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Hamra 1:231	Slamgrop	Avslutat 1976 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Våle1:130	Slamgrop	Avslutat 1976 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Knappåsen, Norra Mossberg 1:2	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Hara, Näs 2:1	Slamgrop	Avslutat 1981 Slamdeponi <1000 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Brunnberg, Örberget	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Deponin synlig, i grustäkt	Stora Enso
Hagfors	Uvanå	Slamgrop			
Hagfors	Mangtorp, Duvenäs 1:23	Slamgrop	Avslutat 1980 Slamdeponi <100 ton/år	Ej synlig påverkan	Stora Enso
Hagfors	Norra Skoga 1:278	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år		Stora Enso
Hagfors	Södra Skoga 1:179	Skrotstipp	Skrotbilar från 50-talet		Per-Ola Ekblom
Hagfors	Sjögeränden 1:20	Deponi i ravin Ö om N Lemundtjärn			
Hagfors	Gunnemo 1:137	Otterheden industristipp	Finne ej, samma som Otterheden		
Hagfors	Uddeholm 18:27	Trädgårdstipp			
Hagfors	Stjärn 1:374	Stjärnsnäs deponi			

Hagfors	Norra Skoga 1:179	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	?	Stora Enso
Kommun	Objekt-namn	Typ	Verksamhet	Bedömt behov 2008	Markägare
Munkfors	Forsnäs 35:1	Kommunalt avfallsupplag	Kommunalt avfall (gamla Hagalundstippen). Avslutat ca 1960	Utredning och provtagning bör göras senast 2016	Munkfors kommun
Munkfors	Munkerud 1:829	Kommunalt avfallsupplag	Hushåll och industriavfall. Deponering avslutad 2001	Kontinuerliga mätningar på lakvatten och ytvatten utförs.	Bergvik Skog Väst AB
Munkfors	Hagalund 1:120 Hagalund gamla rivningstipp	Industritipp	Avslutad 1981	Utredning och provtagning bör göras senast 2016.	Bergvik Skog Väst AB
Munkfors	Forsudden 1:3	Slamgrop	Kommunalt avfall. Avslutat 1980	Ingen utredning behövs	Bergvik Skog Väst AB
Munkfors	Gamla industriområdet Munkfors bruk	Industritipp	Kvittblivning av industriellt miljöfarligt avfall under 1950-talet	Cyanidundersökningar görs kontinuerligt av Böhler - Uddeholm	Munkfors kommun
Munkfors	Rudstorp 1:3	Slamtipp	Användes fram till 1983 för deponering av avloppsslam från Ransäters avloppsreningsverk	Ingen utredning behövs.	Bengt Lundström

Bilaga 6. Sammanställning av yttranden

Vid framtagandet av renhållningsordning med avfallsplanen har det genomförts tre möten med tjänstemän och politiker från de olika kommunerna där renhållningsordningen och i avfallsplanen främst målen för den kommande avfallshanteringen gemensamt arbetas fram. Hösten 2009 hölls ett möte med Länsstyrelsen Värmland och under sommaren 2010 ytterligare ett samråd. I tabellen nedan har yttranden från detta samråd sammanställts och bemötts av kommunerna. Från 2010-09-20 till och med 2010-10-18 hölls en utställning i respektive kommun. Miljöpartiet i Sunne var de enda som lämnade skriftliga yttranden vilka redovisas och bemöts nedan.

SuToHaMu tackar för många bra synpunkter.

Yttrande av Länsstyrelsen Värmland	Bemötande
Renhållningsordningen	
I 1§ bör 3:e och 4:e punkt byta plats.	Ändringen införd.
Länsstyrelsen ser positivt på att de fyra kommunerna nu har en likalydande renhållningsordning för att underlätta kommunernas samarbete samt en liktydighet mot kommunernas invånare. Länsstyrelsen vill påpeka att varje enskild kommun måste fatta beslut om antagande av renhållningsordningen.	Varje enskild kommun fattar beslut om antagande av renhållningsordningen med tillhörande avfallsplan.
Avfallsplan	
Kontrollera om nytt tillstånd behövs för reningsverk då avfallskvarnar installeras, samt i så fall vid vilken ungefärlig tillkommande belastning det behövs.	Detta ligger hos VA-verksamheterna. I projektet Avfallskvarnar som ska drivas i Hagfors kommer tillstånd att kontrolleras.
Miljöbedömning vid ökat antal avfallskvarnar – en avfallsström ändrar väg – beskriv positivt effekter och eventuellt negativa. Ange varför inte Torsby är aktuellt. I matavfallsstrategin finns en miljöbedömningen vid ökat antal avfallskvarnar, lägg som bilaga.	Matavfallsstrategin, bilaga 6, är en utredning över omhändertagande av matavfall. Denna inkluderar miljöbedömning av hemkompostering och brukande av avfallskvarnar och hemkomposter. Samtliga kommuner behandlas.
Utveckla kopplingar till nationella, regionala mål och avfallshierarkin i målen.	Detta görs i avslutande tabell i kapitel 5.
Miljömålportalen, ta fram indikatorer.	Kommunerna tycker sig ha funnit fungerande metoder att följa upp målen och att det finns en mätbarhet.
”Under planperioden” - förtydliga att det börjar 2011 och sträcker sig till 2016, att inte allt ska genomföras 2011.	Ändring införd.
Inledande text - beskriv tydligare hur kommunerna jobbar med avfallsfrågor idag.	Det finns en översiktlig beskrivning i kapitel 1 och en mer detaljerad i kapitel 3.

Forts. Yttrande av Länsstyrelsen Värmland	Bemötande
Avfallsplan	
Bilaga 1 - ange i kolumn 4 om målet avskrivs eller lyfts in i den nya planen. Tala om varför ett mål avskrivs. Visa måluppfyllnad med procent.	Ändring införd.
5.5. Målområde Information – Kalla detta område Information och utbildning Lägg till en punkt under Åtgärder att ”Då någon förändring i avfallshanteringen/planering/arbete som berör invånarna görs så ska lätt tillgänglig information gå ut”.	Målområdet heter nu Information och utbildning. Punkten läggs inte till eftersom information vid förändringar redan idag alltid sprids via tidningar, hemsidor, anslag och/eller skyltar.
5.8 Målområde Deponier - Formulera om tredje punkten i Åtgärder till Identifiera, inventera och vid behov undersöka nedlagda deponier. Med inventera menas här att ta reda på vad som deponerats.	Ändring införd.
Bilaga 3 - Lägg till hur mycket som kvarstår av tillåten deponimängd.	Ändring införd.
Bilaga 5 - Ändra rubrik i kolumn 5 så att den stämmer överens med alla kommuner, alternativt använd samma benämning för de olika kommunerna. Sunne kompletterar med bland annat industritippar.	Ändring införd.
Beslut om att inte skriva en MKB måste tas av respektive kommun. Beslut om utställning måste tas av respektive kommun.	Beslut har tagits i respektive kommun.
Kommunerna måste fatta beslut om renhållningsordningen med avfallsplan ska antas ha betydande miljöpåverkan eller inte. Handlingarna ska kompletteras med miljöbedömning eller miljökonsekvensbeskrivning.	Beslut har tagits i respektive kommun. Matavfallsstrategin, bilaga 6, är en utredning över omhändertagande av matavfall. Denna inkluderar miljöbedömning av hemkompostering samt brukande av avfallskvarnar och hemkomposter.
Länsstyrelsen anser att avfallsplanen är väl strukturerad. Kommunernas föreslagna åtgärder är, generellt sett, realistiska och utformade på ett sätt som gör det möjligt till uppföljning. Länsstyrelsen anser dock att det fattas mål och åtgärder för att minska nedskräpning i kommunerna.	Vid de utbildningsdagar som under planperioden ska hållas på samtliga skolor i kommunerna kommer information om nedskräpning och dess effekter i miljön vara en del. Detta förtydligades i planen.
I avfallsplanen bör benämningen region definieras. Enligt Länsstyrelsen är en region ett större område än de fyra kommunerna som omfattas av planen.	Ändring införd. Benämns som kommunerna eller SuToHaMu. I bilaga 1 används ordet regionalt, detta är en genomgång av tidigare formulerade mål och ändras inte här.

Forts. Yttrande av Länsstyrelsen Värmland	Bemötande
Avfallsplan	
Under 3.1 Organisation behöver det förtydligas vad som sorteras och omlastas vid Holmby, Sunne och Holkesmossen i Hagfors.	Kompletterande text har lagts till i stycket.
Försöka få in mer statistik angående det verksamhetsavfall som uppstår i kommunerna.	Se nedan.
3.3. Övrigt avfall - Länsstyrelsen anser att det saknas uppgifter om övrigt avfall i enlighet med NFS 2006:6 4§. Det står i allmänna råden till denna paragraf att kommunerna åtminstone bör översiktligt redovisa det avfall de inte har ansvar för själva.	Det finns en översiktlig redovisning i kapitel 3.3. Övrigt avfall
5.1 Samarbete i SuToHaMu - Åtgärden att genomföra kontroller så att alla hushåll har rätt abonnemang för sophämtning är bra. Länsstyrelsen vill att kommunerna klargör om kontrollerna omfattar alla hushåll som idag har abonnemang eller om även hushåll utan abonnemang innefattas i åtgärden.	Det är infört i planen att kontrollen kommer innefatta även hushåll och verksamheter som saknar abonnemang.
I bilaga 3 Behandlingsanläggningar och återvinningsstationer anser Länsstyrelsen att beskrivningarna av deponierna behöver kompletteras i enlighet med NFS (2006:6) 5§. Uppgifter behövs även för övriga tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter, det vill säga inte enbart kommunens egna avfallsanläggningar.	Det finns inga sådana anläggningar i drift inom området.

Yttrande av Miljöpartiet de gröna i Sunne	Bemötande
Avfallsplan	
<p>Miljöpartiet de gröna i Sunne anser att avfall ska i första hand återanvändas, i andra hand återvinnas till andra ändamål, i tredje hand energiutvinning och i sista hand deponering. Miljöpartiet anser att avfall som uppstår ska i större omfattning omhändertas för återanvändning och återvinnas som det är nu så skickas alltför stora mängder till förbränning. Avfall kan bättre utsorteras återföras till kretsloppet. Miljöpartiet anser att det organiska avfallet bör omhändertas i rötningsanläggning i anslutning till reningsverket och att avfallskvarnar bör installeras i alla kommunala verksamheter som är anknutna till reningsverket.</p>	<p>Mål finns inom de områden som nämns i denna synpunkt</p>
<p>Höj nivån till följande: Punkt 2. Mängden insamlat hushållsavfall via sopkärl ska minska med mer än 20% under 2011-2016. Potentialen som finns enligt dokumentet är mellan 23-28% därför är den uttalade målet på 10% alldeles för låg. Det är viktigt att återanvända och ta tillvara de resurser som finns i avfallet.</p>	<p>Formuleringen ändras till minst 10 %. Tillsammans med övriga mål känns det som ett realistiskt mål under en femårs period, då det handlar om att människors beteende och konsumtionsvanor bör förändras.</p>
<p>Punkt 3. Farligt avfall. Mängden farligt avfall som slängs i soptunnan bör minska med 75 %, förslaget är en minskning med 50 % under planperioden och det är bra men behöver höjas.</p>	<p>50 % tros vara ett realistiskt mål som kan nå vilket gör arbetet mer effektivt. Formuleringen ändras dock även här till minst 50 %. Samma ändring görs i samtliga mål där en procentsats anges.</p>
<p>Punkt 7. Utsortering av matavfall bör ökas till samma som riktmålet på 35%. Avfallskvarnar införs i större grad samt koppla detta till reningsverkens möjlighet till ökad biogasproduktion. Avfallsplanen föreslår avfallskvarnar och under punkt 5.7 att ge ut en informationsbroschyr, där bör också informeras om nyttan och om biogasproduktionen av det organiska materialet. Det projekt som föreslås genomföras i Hagfors bör även utökas till att göras också i Sunne. I Sunne finns bostadsområden, skolor och idrottsanläggningar i nära anknytning till reningsverket.</p>	<p>Målet kommer från den redan antagna Matavfallsstrategin. Hagfors är pilotkommun i projekt "Avfallskvarnar" där intresset och ledningarnas funktion testas. För att nå målet så 20 % så kommer även Sunne genomföra åtgärder, men om avfallskvarnar är rätt väg är för tidigt att säga. Utvecklingen med bygget av biogasanläggning i Karlstad följs då det kan visa sig att det blir mer vara fördelaktigt för Sunne att samla in mat.</p>

Forts. Yttrande av Miljöpartiet de gröna i Sunne	Bemötande
Avfallsplan	
<p>Punkt 5.5. information och utbildning Det är viktigt med information och utbildning samt att veta vad det utsorterade materialet kan återanvändas till. Här finns många exempel och räkneexempel som kan lyftas fram och vilka vinster det kan bli med återanvändning och återvinning till andra ändamål. Exempel på detta fanns på en utställning på Louisiana i Köpenhamn under klimatmötet där .</p> <p>Punkten tar upp en viktig sak om utbildning av avfallspersonalen som har en viktig uppgift vid återvinningscentralen att hjälpa kommuninvånarna att sortera rätt samt att se till området. Det är roligt att kunna få hjälp där och sortera rätt.</p>	<p>Bra råd och synpunkter.</p>
<p>Ett önskemål är öppet tiderna vid återvinningscentralerna att kanske ha öppet längre någon helg på våren och på hösten då belastningen är hög. Det är bra att det är öppet längre en dag i veckan för det är svårt för en del att kunna lämna avfall under dagen.</p>	<p>Bra förslag, tas med vid planering av verksamheterna, dock inte i Avfallsplanen.</p>
<p>Det är också viktigt att ha information på olika språk som också vänder sig till turisterna samt att ha information på turistbyrån och kanske exempel. Det finns ju avfallskärl med olika fack som har enkla symboler som skulle kunna ställa ut och även kunna användas vid olika stora evenemang. Det finns exempel på modeller både i Sverige och utomlands.</p>	<p>Bra synpunkt om information på olika språk, detta läggs till som en åtgärd under målområdet Information och utbildning.</p> <p>Se punkt nedan när det gäller kärl.</p>

Forts. Yttrande av Miljöpartiet de gröna i Sunne	Bemötande
Avfallsplan	
<p>I uppföljningen av tidigare föreslagna åtgärder i avfallsplanen 2005-2010 finns det åtgärder som bör finnas med i den nya avfallsplanen. Vilka är följande:</p> <p><i>Utbyggnad av fastighetsnära hämtning av återvinningsmaterial hos enfamiljshushåll.</i></p> <p><i>Alla större turist- och idrottsarrangemang ska kunna erbjudas källsortering.</i> Här finns möjlighet att kunna samarbeta med andra organisationer som kan miljödiplomera evenemangen och här kan kommunerna vara behjälpliga. Ett av idrottsarrangemangen som genomfördes i Sunne var miljödiplomeringen av SM i hästhoppning år 2000, där ingick som en del att ha källsortering. Likaså miljödiplomerades SM i orientering i Karlstad. Miljöpartiet anser att denna skrivning ska kvarstå och förverkligas eftersom detta är också en möjlighet att nå ut med information till allmänheten. Bäst vore om krav ställdes på arrangemang att det var obligatoriskt med källsortering för att ha ett evenemang.</p> <p><i>Bygg och rivningsavfall</i> Punkten om rivningsplaner där farligt avfall ska sorteras ut. Målet ej uppnått och avskrivs. Varför avskrivning och detta bör finnas.</p>	<p>Kommunerna väljer nu att koncentrera på flerfamiljshus och egna verksamheter. Detta är ett mål som bedöms rimligt under planperioden.</p> <p>Målet finns med som en åtgärd under målområde Återvinning.</p> <p>Målet var att utvärdera de ”nya” kraven, vilket inte är aktuellt längre. Att sortera ut farligt avfall vid rivning är ett lagkrav och ska inte vara ett mål i avfallsplanen.</p>

Forts. Yttrande av Miljöpartiet de gröna i Sunne	Bemötande
Avfallsplan	
<p>I bilaga 6 Utredning återvinning av matavfall</p> <p>Här framkommer att det levererades 2500 ton mer hushållsavfall år 2007 till förbränning än vad avtalet var med Karlskoga. Totalt var det 12 602 ton som skickades till förbränning.</p> <p>Vidare framkommer det i tabellen men teoretiskt beräknade mängder matavfall från Norra Värmland att innehållet av lättnedbrytbar biofraktion från hushåll och storkök beräknas till ca 5800 ton från detta område och då är ej matavfall från affärer medräknade i denna summa. Miljöpartiet anser att det vore önskvärt att denna mängd på ca 5800 ton kan användas till kompost eller biogasproduktion och återförs till kretsloppet.</p> <p>Utredningen är intressant att läsa och den visar på olika möjligheter samt viktningar mellan olika parametrar. Ur resursaspekter visar utredningen att det är viktigt att återföra fosfor till kretsloppet eftersom det är en ändlig resurs. När det gäller matavfall är det källsortering, avfallskvarnar resp. central rötning som resulterar i att så gott som allt fosfor kommer ut i kretsloppet. Miljöpartiet anser därför att det är dessa system som ska utvecklas i Norra Värmland.</p>	<p>Det skedde en felbedömning av de avfallsmängder som skulle förbrännas vid tecknandet av avtal.</p> <p>Målet som finns i matavfallsstrategin gäller.</p>